

ROUTINES VERANDEREN

Louise O. Fresco

Onlangs mocht ik achttien 'prioriteiten' voor duurzame ontwikkeling aanbieden aan staatssecretaris Ben Knapen van Buitenlandse Zaken. De prioriteiten of aanbevelingen zijn het voorlopige resultaat van onze reeks bijeenkomsten over Rio+20 met maatschappelijke organisaties, jongeren, bedrijven en onderzoekers.

Voorlopig want de discussie in Nederland over doelen en thema's van de Earth Summit gaat door en breidt zich zelfs uit. De komende maanden zullen we de aanbevelingen verder uitwerken en aanvullen met inspirerende initiatieven uit Nederland die laten zien dat duurzame ontwikkeling realiteit aan het worden is.

Zonder de andere tekort te doen wil ik er een prioriteit uitlichten, die me aanspreekt. Dat is nummer 7, het veranderen van routines. Veel mensen willen zich best inzetten voor een duurzame samenleving, maar in de winkel vallen we toch weer terug op onze routines. En als we naar oma gaan nemen we de auto, want dat is makkelijker dan trein en bus.

De vraag die de aanbeveling oproept is hoe je mensen ertoe kunt bewegen om af te wijken van hun gewoontes en te kiezen voor het meer duurzame alternatief. Een van de antwoorden is om mensen bij aankoop te informeren over de milieubelasting van producten via hun 'smartphone'.

Voor veel producten geldt echter dat het grootste deel van de milieubelasting wordt veroorzaakt tijdens het gebruik ervan. Door ons consumenten dus. Als we kijken naar de levenscyclus van een wasmiddel bijvoorbeeld dan is de productie van de grondstoffen goed voor circa twintig procent van de milieubelasting en de productie van het wasmiddel zelf voor vijf procent. Driekwart van de milieubelasting wordt veroorzaakt door het gebruik ervan.

Producenten proberen daar wel wat aan te doen. Wasmiddelen werken bij veel lagere temperaturen dan tien jaar geleden, auto's worden steeds zuiniger en een LED-lamp gebruikt tien keer minder stroom dan een gloeilamp.

Technologisch kan er veel. Maar als we dan de LED-lamp continu laten branden omdat hij toch zo zuinig is en geen drie wassen van vijf kilo draaien per week, maar acht wasjes van twee kilo dan schiet het nog niet op met het verminderen van de milieubelasting. We zullen zelf ook wat moeten doen.

Daarom spreekt prioriteit 7, het veranderen van routines, me wel aan. Daarbij gaat het me niet zozeer om allerlei 'doe dit'- en 'laat dat'-regeltjes. Die zijn nuttig als hulpmiddel. Maar ik denk dat het veel belangrijker is dat we onszelf regelmatig afvragen "Moet die lamp zo lang branden? Kan ik ook op de fiets? Waarom wil ik dit eigenlijk kopen?" De antwoorden zullen ons misschien nog verbazen.